

De Incakoning Atahualpa wordt door de Spanjaard Francisco Pizarro weggevoerd. 1532.

Het afschuwelijke einde van de Inca

Francisco Pizarro kon lezen noch schrijven. Hij was varkenshoeder in zijn geboortedorp Trujillo. De jongen stal als een ekster want men gaf hem niet genoeg te eten. Op een dag liep hij weg, werd ergens soldaat en dook in 1509 op in San Domingo. Dat was een van de door Columbus ontdekte eilanden waar nu een Spaanse vicekoning het bevel in handen had. Francisco Pizarro was van de partij toen Nunez Balbao met zijn voetvolk over de landengte van Panama trok en in september 1513 een tot dusver onbekende zee ontdekte, de Stille Zuidzee.

Men vond er geen geld, maar de Indio's spraken over een groot rijk in het verre zuiden. Daar zou er goud in overvloed zijn. Toen de inmiddels tot officier gepromoveerde Pizarro en zijn vriend Almagro weer terug waren, maakten zij een paar honderd Indio's tot slaven. Deze ongelukkigen moesten het bouw materiaal voor een schip over de landengte van Panama slepen. Met 112 Spanjaarden aan boord zeilden de twee avonturiers van de kust der Stille Zuidzee naar het zuiden. Maar ze kwamen aan in Toombes, een stad in het huidige Peru. Hier vernam Pizarro alles wat hij over het legendarische Incarijk wilde weten.

Daar heersten toestanden die uniek konden worden genoemd. Alle inwoners vormden het « bezit » van de Heerser, de « Inca », die zij een zoon van de zon waanden. Ieder had een welbepaalde functie. In ruil voor de gepresteerde arbeid kreeg men levensmiddelen, kleren, een huis en een stukje grond. Ook de ouden, zieken en zwakken werden verzorgd. Een perfecte organisatie was het geheim van deze sterke staat, die zich van het huidige Ecuador over Peru tot het midden van Chili uitstrekt. In het rivierzand werd veel goud gevonden, maar het was uitsluitend bestemd voor de Inca en de schatkamers van de tempels.

Met deze kennis gewapend keerde Pizarro naar Panama en dan naar Spanje terug. In Toledo werd hij door Karel V ontvangen. Hij sprak zo overtuigend over de Peruviaanse schatten dat de keizer hem de toestemming gaf om het legendarische land voor Spanje te veroveren. Maar slechts in Panama kon Pizarro een troep van 180 man, 30 paarden en twee kanonnen samenstellen. In aller ijl werden drie nieuwe schepen gebouwd. Nu kon de tocht naar goudland beginnen.

Toen Pizarro weer in Toembes landde, vernam hij de dood van de oude Inca. Diens zoon Atahualpa had nu de troon bestegen. De Inca werd weliswaar onmiddellijk op de hoogte gebracht van de aankomst van de blanken, maar niettemin liet hij de vreemdelingen — zo weinigen — zijn land binnenvallen. Pizarro wist precies hoe hij de Inca in handen kon krijgen. Als zijn spelletje maar lukte !

Zijn volk zou immers een verloren kudde zijn zonder zijn « levende God ». Pizarro en Atahualpa ontmoetten elkaar op 15 november 1532. Nu moest Pizarro nog een reden vinden om de Inca te overvallen.

Na de hoffelijke begroeting en het uitwisselen der geschenken stapte de priester die bij de Spaanse troep hoorde naar voren en overhandigde Atahualpa een bijbel. De Inca bekeek het boek van alle kanten maar wist niet wat ermee aan te vangen. Tenslotte liet hij het dan maar op de grond vallen.

« Hij heeft het Boek der Boeken in het stof gegooid », riep de priester, « daarvoor zal hij boeten ! ».

Pizarro verhef de hand. Dat was het teken : de twee kanonnen bulderden en de musketten werden afgevuurd. Verlamd van angst stonden de Incakrijgers aan de grond genageld. Niemand stak een hand uit naar Atahualpa. Pizarro stormde met ontbloot zwaard de troon op, greep de Inca bij zijn halssnoer en sleepte hem naar beneden. Terzelfder tijd stormden de Spanjaarden op de wachten in en dreven hen uit elkaar.

Om weer vrij te komen beloofde Atahualpa de gehele ruimte van de tempel, waarin men hem gevangen hield, tot de hoogte van zijn schedel met goud te vullen. De Spanjaarden konden niet geloven dat er zoveel goud op de hele wereld bij elkaar te krijgen was, maar lieten de Inca begaan. En het onmogelijke gebeurde : er gingen geen drie maanden voorbij of de tempel was inderdaad gevuld. Karavanen dragers en muilezels hadden dag en nacht goud aangesleept. Maar Atahualpa was verschrikkelijk bedrogen. Hij kwam niet vrij maar werd wegens godslastering door Pizarro veroordeeld

tot de dood door verbranding. Slechts om aan deze afzichtelijke dood te ontkomen was de Inca bereid zich op de koop toe te laten dopen. Zo ontsnapte hij aan de brandstapel maar werd achteraf gewurgd !

Pizarro kreeg een versterking van 150 man en 50 paarden. Het kleine Spaanse leger trok naar de hoofdstad Cuzco. Alle tempels werden geplunderd, de vrouwen verkracht, de voorraadschuren leeggeroofd. Pizarro benoemde een neef van Atahualpa tot nieuwe Inca, maar vanzelfsprekend was die slechts een instrument in de hand van de veroveraar. Zo kwam het vlog tot opstanden van het bedrogen volk in de meeste provincies van het rijk. Ook in Cuzco werden de Spanjaarden aangevallen en enkel op het allerlaatste ogenblik gered door Almagro, die net met zijn troepen uit het huidige Chili terugkwam. Tenslotte slaagde men erin, na onafgebroken gevechten, alle weerstand de kop in te drukken.

Pizarro stuurde Karel V royale berichten van zijn « heldendaden » en natuurlijk grote hoeveelheden goud voor de Spaanse staatskas. Hij werd prompt markgraaf en vicekoning van Peru. Maar heel wat kapiteins van zijn veroveringstroepen waren van mening dat zij en hun dappere soldaten slecht bedacht waren. Daarom rukte Almagro tegen de gebroeders Pizarro op. Hij werd echter gevangen genomen en onthoofd. Zijn zoon, pas 18, wilde zich wreken en drong met zijn vrienden het paleis van vicekoning Pizarro binnen.

Francisco Pizarro hoorde het lawaai, maar toen was het al te laat om zijn wapenrok aan te trekken. In zijn hemd, maar vreselijk zwaaiend met zijn degen, stormde hij uit zijn slaapvertrek. Zijn woede was net zo groot als zijn vechtkunst. Pizarro doorboorde twee Spaanse ridders en verwondde drie anderen. Langs alle kanten werd hij omringd, en niemand nam het op voor de vicekoning. Toen viel hij over de poot van een stoel en werd hij meteen overmeesterd.

« De moordenaar van mijn vader behoort mij toe », schreeuwde de jonge Almagro, greep een gouden kandelaar beet en sloeg Pizarro's schedel in.

Gebeeldhouwde kruiken van de Inca's.

Dr. Hans-Otto Meissner

De grote ontdekkingsreizigers

Uitgever : A.-R. Bergereau, Esso Belgium N.V.

Alle rechten voorbehouden. Gehele of gedeeltelijke reproductie enkel met schriftelijke toestemming.

Tekst : Dr. Hans-Otto Meissner.

Gedrukt door ALBE N.V./DEURNE.

Kleurenillustraties.

Ary Bergen : blz. 10, 14, 15, 18, 22, 25, 29, 31, 34, 37, 40, 43, 54

Alex De Mulder : blz. 65 en 66

Günter Heesch : blz. 81, 86, 91, 94, 97, 103

Heinz Spohr : blz. 6, 51, 57, 59, 62, 65, 67, 73, 76, 84, 106

Dan Wanders : blz. 44, 45, 47, 70, 79, 99, 102

Omslag : Dan Wanders

Tekeningen en kaarten - Werner Friedrichs :

blz. 8, 9, 12, 13, 16, 20, 21, 24, 27, 30, 33, 35, 36, 38, 42, 48, 49, 50, 53, 61, 69, 74, 78, 92, 95, 98, 101, 105.

Inhoudstafel

Biografie van Dr. Hans-Otto Meissner	2
Woord vooraf van Gaston de Gerlache	3
Wereldkaart uit 1571	4
Leif Erikson. De eerste ontdekking van Amerika	6
Marco Polo's reis naar China - Miljoenen schatten in bedelaarslommen	10
Christoffel Columbus ontdekt een nieuwe wereld	13
Vasco da Gama. De eerste zeereis naar Indië	17
Hernando Cortez veroverd Mexico	21
Francisco Pizarro. Het afschuwelijke einde van de Inca	25
Fernando Magellaan. 18 mannen zeilen de wereld rond	28
Francisco de Orellana. De gevangenen van de Amazone	31
Samuel Champlain in Canada	34
Francis Drake. De verschrikking der zeven zeeën	37
Kapitein Cook ontdekt 1.000 eilanden	40
Alexander Mackenzie. Dwars doorheen Noord-Amerika	44
Gerhard Rohlfs. In de bakoven van de Sahara	47
David Livingstone. Een leven voor Afrika	50
Henry Stanley. De rotsenbreker	53
Fritjof Nansen. Door nacht en ijs naar de noordpool	56
August Andrée. In een ballon over de IJzee	61
Adrien de Gerlache opent de zeeroute naar de zuidpool	64
Roald Amundsen/Robert Scott. Strijd om de zuidpool	66
Paul Graetz. Met de auto dwars door Afrika... 60 jaar geleden	68
Howard Carter. De gouden farao	71
Sven Hedin volgt de zijderoute	75
Hugo Eckener. Schepen in de lucht	78
Louis Blériot. De eerste vlucht over het kanaal	82
Hans Bertram. Zes weken in de hel	85
Heinrich Harrer. De vlucht naar Tibet	89
Edmund Hillary. Op de hoogste bergtop ter wereld	93
Auguste Piccard. De hoogste hoogte, de diepste diepte	96
Thor Heyerdahl. Kontiki en Ra	100
Wilfried Erdmann. 420 dagen alleen aan boord	103
Moderne wereldkaart 1971	108
Belangrijke data voor de ontdekking van de wereld	110